

Transpordiamet

e-post info@transpordiamet.ee

29.12.2023.a.

Ettepanekud ja vastuväited Riigitee 3 Jõhvi–Tartu–Valga tee km 138,4-152,0 asuva Tartu–Nõo lõigu eelprojektiga kavandatavate tegevuste KMH aruandele

Käesolevas arvamuses on esitatud ettepanekud ja vastuväited KMH aruandele selles osas, milles on hinnatud või jäetud hindamata kavandatava tegevuse keskkonnamõjud Ráni alevikku läbival lõigul.

1. Aruande sissejuhatuses on fikseeritud, et *keskkonnamõju hindamise eesmärk on anda tegevusloa andjale teavet kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimalustega kaasneva keskkonnamõju kohta ning kavandatavaks tegevuseks sobivaima lahendusvariandi valikuks, millega on võimalik vältida või vähendada ebasoodsat mõju keskkonnale ning edendada säästvat arengut* (lk4). Sama eesmärk on sätestatud ka seaduses (KeHJS § 3.1).

Aruande kohaselt on kavandatavaks tegevuseks maantee projekteerimine *lähtudes 2018. a koostatud eskiisprojektist (OÜ Toner-Projekt töö nr 13/20171) ja projekteerimistingimustest (Transpordiamet 28.06.2023 nr 1.1-3/23/474).*

Aruandes on piiratud kitsalt ette antud projektlahendusega ning pole kaalutud ega hinnatud alternatiivseid liikluslahendusi, s.h mitte olemasolevat olukorda. Seetõttu KMH aruanne ei täida ega saagi täita seaduses ja aruandes endas nimetatud eesmärki - anda teavet sobivaima lahendusvariandi valikuks.

2. Aruandes on kinnitatud, et *KMH aruandes on läbivalt hinnatud kavandatava tegevuse keskkonnamõju võrdluses 0-alternatiiviga* (lk 10).

Kavandatava tegevuse ette antud projektlahenduse liikluskorraldus erineb oluliselt olemasolevast olukorrast ning olemasolev olukord kui 0-alternativ on aruandes jäänud täielikult käsitlemata ja puudub projektlahenduse võrdlus 0-alternatiiviga.

Seega aruandes esitatud väide/kinnitus ei vasta tegelikkusele ja KMH ei vasta nõuetele.

Märkusena: Mürauring ja ettepanek müratõkkeseinte kohta on kavandatava tegevusega kaasneva negatiivse mõju leevendamise meede, mitte alternatiivne lahendusvariant.

3. Aruandes käsitletud kavandatav tegevus ei ole kooskõlas seadusega. Alevikus asuv tee on EHS § 92 lg 3 kohaselt tänav (nagu Tartu kesklinnaski). Alles alates Leilovi tee ristmikust on tegemist maanteega (EHS § 92 lg 2).

Nii Transpordiametil kui ka keskkonnamõju hindajal puudub pädevus tänava asemele maantee rajamise otsustamiseks. Sellise otsuse eelduseks on asustusüksuste piiri muutmine, mis saab toimuda üksnes Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse alusel.

Kui kavandatavaks tegevuseks on hajaasustusega territooriumile (küla) sobiva maanteele omase liikluskeskkonna rajamine tihehoonestusalasse (linna, alevisse, alevikku), siis see eeldab keskkonnamõtjude hindamise käigus muu hulgas inimeste heaolule ja varale kaasneva vahetu ja kaudse mõju hindamist, milles ei saa jätta võrdlemata keskkonnamõtjude muutusi seoses kiirusrežiimi muutusega ja olemasoleva teede võrgu hierarhia lõhkumisega.

Käesolevas KMH aruandes pole liikluslahenduse muutusega kaasnevaid keskkonnamõtjuid aga üldse hinnatud.

4. Aruandes sisaldub väide liikluskeskkonna paranemisest mööndusega, et sellega kaasneb põhimaanteelt otse maha- ja juurdepääsude sulgemine ja seeläbi teeäärsete alade liikumisteedkondade pikenedamine (lk 63).

Liikluslahenduse olulise muutmise osas sisaldub vaid väide, et *uue tee rajamine toob endaga kaasa muutused inimeste liikumisvõimalustes, mida saab teataval määral pidada (elu)keskkonna tingimuste muutumiseks*. Selline väide on piirkonna elanike ja ettevõtjate liikumisvõimaluste muutuste suhtes põhjendamatult pisendav ja eksitav.

Kavandatava tegevuse projektlahendus muudab oluliselt ja väga intensiivselt piirkonna elanike ja ettevõtjate liikumisvõimalusi ja kinnistutele ligipääsu. Mõlemal pool Jõhvi-Tartu-Valga teed (ühel pool tihehoonestatud Ráni alevik ja teisel pool planeeringutega kavandatud tihehoonestusala) asuvatelt kinnistutelt enamusel pikenedamine või ligipääsu teekond ca 2 km võrra võrreldes olemasoleva liikluskorraldusega. Sellist muutust ei saa pidada „teataval määral“ keskkonna muutuseks.

Aruandest ei leidu ühtegi vastavat mõjude analüüsi, kuigi on selgelt aru saadav, et ette antud projektlahenduse kohane kavandatav tegevus halvendab oluliselt inimeste heaolu, vara väärtust, kahjustab looduskeskkonda tuhandete sõidukitega igapäevaselt täiendava 2 km pikkuse teekonna läbimisel. Kõik see on jäänud KMH-s hindamata.

Nimetatud puuduste tõttu käesoleval juhul KMH ei täida seadusest tulenevat eesmärki anda infot alternatiivsete võimaluste keskkonnamõtjude kohta. Isegi ette antud projektlahenduse kohta ei saa aruandest teada sellega kaasnevaid keskkonnamõtjude muutuseid, kuna puudub võrdlus 0-alternatiiviga (olemasoleva olukorraga).

Ettekääne, et konkreetse lahenduse välja töötamise pädevus kuulub teeprojekterijale (lk 63), ei saa olla õigustuseks olulise keskkonnamõtjuga kavandatava tegevuse KMH-s jätta vastavad keskkonnamõtjud hindamata.

Kuna Räni aleviku territooriumi ulatuses on KMH jäänud nõuetekohaselt tegemata, palun selles osas läbi viia uus KMH, mis täidaks seaduses sätestatud eesmärki ja nõudeid.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Priit Altpere

OÜ Ratsionaal

Tel 5014028

e-post: priit.altpere@gmail.com